

Hjallis 85 år

Hjalmar Johan Andersen fyller 85 år den 12. mars 2008. Skøytelegenden som ikke har ordet nei i sitt vokabular, er her forevige i Tromsø under NM for veteraner tidligere i år, hvor han var æresgjest. Det var søndag den 20. januar at undertegnede hadde gleden av den Tønsberg-bosatte trønders selskap på kunstiskafeen i Tromsdalen.

I nesten 3 timer var jeg vitne til en levende legende og den status han hadde og fortsatt har hos skøyteelskende nordmenn. I løpet av vår samtale sa han aldri nei til å signere program, bli med på bilder eller samtaler med alle som ville hilse på selveste Hjallis.

To verdensrekorder på samme dag, men i to forskjellige byer

Jeg startet vår samtale med å informere om at en nettside påsto at han samme dag som han gikk på sin legendariske 16.32,6 på Hamar, også skulle ha satt verdensrekord på 5000 meter...i Trondheim. Mitt poeng om at dette ikke bare hadde vært en skøyteprestasjon av rang, men også en logistikkbragd av dimensjoner, falt etter hvert på plass hos Hjallis, som umiddelbart fortalte om at han egentlig ikke skulle ha gått det legendariske milløpet på Hamar den 10. februar 1952. Sykdom gjorde at Hjallis ikke var påmeldt til landskampen "Norge mot resten av verden", og man må huske på at det var bare en uke til Hjallis skulle gå 5000 meter på Bislett i OL. Vel, da Hjallis plutselig følte seg frisk nok, måtte Sverre Haugli ofre seg sånn at Hjallis fikk delta. Ryktene om en syk Hjallis stemte i og for seg; en sykt *god* Hjallis, som smadret sin egen verdensrekord fra året før, men å komme seg opp til Trondheim og sette verdensrekord på 5000 meter samme dag, det kunne selv ikke Hjallis klare.

Et oppkomme av historier

Når man har levd i nesten 85 år og har finnmarksblod i årene som Hjallis, har man mange historier og genuin fortellerglede, og i Hjallis sitt tilfelle er det nok at noen nevner et navn, så kommer historiene på rekke og rad. Da jeg opplyste Hjallis om at han nå bare måtte holde ut ti år til for å slå Hans Egnestangen som tidenes lengstlevende verdensmester på skøyter, kom Hjallis med en historie fra midten av 50-tallet da han og nevnte Egnestangen hadde gått et oppvisningsløp i Sogn. Starteren skulle åpenbart være trygg på at de to herrene skulle høre startskuddet, så det ble like godt brukt en Krag-Jørgensen. Mange år senere hadde Hjallis fortalt denne historien til en forsamling, da det plutselig kom et utbrudd fra en i forsamlingen: *Starteren er død, men her er rifla!*

Hjallis kontra den japanske keiser

Hjallis var selvfølgelig populær over hele landet, men i Tromsø var han så populær på 50-tallet at Hjallis og Co bare trengte å gå rundt banen med skøytene i nevene og vinke til publikum, da isforholdene gjorde skøyteøvelser umulig. Publikum som hadde betalt for å se skøyteøvelser var mer enn fornøyd og ingen krevde pengene tilbake. Den 20. januar i år kunne jeg se med egne øyne at den respekt han hadde som aktiv ikke var forsvunnet. Når folk, som hadde levd noen år, nærmet seg, så var det fristende å sammenligne med japanere som så sin keiser for første gang. Med bøyd hode og fullkommen ydmykhet ba de om autograf, bilde eller rett og slett bare en kjapp samtale over et håndtrykk. I dag på hans 85 årsdag senker vi også hodet i respekt og takknemlighet for det han gav oss på skøytebanen. For å bruke språket til hans japanske parkamerat fra 10000 meteren på Bislett i 1952, Kazuhiro Sugawara: *Hjallis, hontoni arigato! Tusen takk, Hjallis!*

Alf Tore Aronsen
Tromsø